

Miðvikudaginn 17. desember 1986.

Nr. 54/1986. **Ola Flage**

(Skarphéðinn Þórisson hrl.)

gegn

Ferðaskrifstofunni Úrval h/f

Ferðaskrifstofunni Útsýn

Samvinnuferðum-Landsýn

og

Flugleiðum h/f

öllum sem eigendum óskráðs félags,

Kanaríklúbbsins

(Pétur Guðmundarson hrl.)

Vinnusamningur. Uppsögn.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Magnús Thoroddsen, Bjarni K. Bjarnason og Guðmundur Skaftason.

Áfrýjandi skaut máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 19. febrúar 1986 að fengnu áfrýjunarleyfi, útgefnu 7. s.m., samkvæmt heimild í 2. mgr. 20. gr. laga nr. 75/1973.

Dómkröfur áfrýjanda eru þær, að stefndu verði dæmdir in solidum til að greiða áfrýjanda 94.640,00 krónur með 17% ársvöxtum frá 7. febrúar 1984 til 1. september s.á., 19% ársvöxtum frá þeim degi til 15. janúar 1985 en dómvöxtum frá þeim degi til greiðsludags. Þá krefst áfrýjandi málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti.

Stefndu krefjast þess, að hinn áfrýjaði dómur verði staðfestur og þeim tildæmdur málskostnaður fyrir Hæstarétti.

Rétt þykir að staðfesta hinn áfrýjaða dóm með skírskotun til forsendna hans.

Eftir atvikum þykir mega láta málskostnað falla niður í héraði og fyrir Hæstarétti.

D ó m s o r ð:

Hinn áfrýjaði dómur á að vera óraskaður.

Málskostnaður fellur niður í héraði og fyrir Hæstarétti.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 24. október 1985.

Mál þetta, sem dómtekið var þann 21. október sl., hefur Ola Flage, nnr. 6713-7361, Bólstaðarhlíð 35, Reykjavík, höfðað fyrir bæjarþinginu með stefnu birtri 8. janúar 1985 á hendur Ferðaskrifstofunni Úrval hf., nnr. 9032-6058, Pósthússtræti 9, Reykjavík, Ferðaskrifstofunni Útsýn, nnr. 9032-7445, Austurstræti 17, Reykjavík, Samvinnuferðum - Landsýn, nnr. 7479-3916, Austurstræti 12, Reykjavík og Flugleiðum hf., Reykjavíkflugvelli, sem eigendum óskráðs félags, Kanaríklúbbsins.

Dómkröfur stefnanda eru þær að stefndu verði gert að greiða honum kr. 94.640,30 með 17% ársvöxtum frá 7. febrúar 1984 til 1. september 1984, en með 19% ársvöxtum frá þeim degi til stefnubirtingardags, en með dómvöxtum frá þeim degi til greiðsludags. Þá krefst stefnandi málskostnaðar skv. gjaldskrá LMFÍ.

Af hálfu stefndu er sótt þing og þær dómkröfur gerðar aðallega að þeir verði algjörlega sýknaðir af öllum kröfum stefnanda, en til vara að dómkröfur stefnanda verði verulega lækkaðar. Í báðum tilfellum krefjast stefndu málskostnaðar skv. gjaldskrá LMFÍ.

Sátt hefur verið reynd án árangurs.

Stefnandi lýsir málavöxtum svo að hann hafi hafið störf hjá Kanaríklúbbnum við fararstjórn í desember 1983. Ráðning hans hafi verið ákveðin tímabundið og hafi átt að standa frá 7. desember 1983 til 11. maí 1984. Hann hafi farið til Kanaríeyja á vegum stefndu strax í desember 1983. Hann hafi starfað á Kanaríeyjum fram í janúar, en þann 17. janúar 1984 hafi komið skeyti um að honum væri skipað að koma til Íslands með fyrstu ferð, og honum tjáð að störfum hans sem fararstjóri á vegum Kanaríklúbbsins væri lokið. Honum hafi síðan verið greidd laun til 7. febrúar 1984. Hann kveðst ekki hafa viljað sætta sig við þessa brottvikningu og hafi kafið stefndu um laun til 11. maí 1984, eða til loka ráðningarsam-

ingsins þar sem hann telji uppsögn sína ólögmæta. Hann gerir þá grein fyrir upphæð kröfu sinnar að um sé að ræða laun fyrir tímabilið 7.2. 1984 til 11.5. 1984, þ.e. 2.080,- peseta í dagpeninga á dag og 2.520 peseta í laun á dag, auk fæðis. Sölugengi pesetans hafi þann 7.2. 1984 verið kr. 0,1885. Samtals geri þetta 4.600 peseta á dag í 93 daga, eða samtals 427.800 peseta, sem geri íslenskar krónur 80.640,30. Auk þessa kveðst hann gera kröfu um greiðslu húsnæðis, sem hann hafi orðið að leigja sér eftir að hann kom aftur til Íslands, kr. 3.500,- á mánuði, í 4 mánuði, eða samtals kr. 14.000,-. Samanlagt geri þetta kr. 94.640,30 sem geri stefnufjárhæð málsins. Hann kveðst byggja kröfu sína á almennum reglum vinnuréttarins um tíma- bundna ráðningarsamninga og reglum vinnuréttar um ólögmæta uppsögn. Hann hafi verið ráðinn tímabundnum samningi til 11. maí 1984 og beri honum því laun til þess tíma þar sem ráðningu hans hafi verið slitið með ólögmætum hætti.

Af hálfu stefndu er það viðurkennt að stefnandi hafi verið ráðinn til Kanaríklúbbsins veturinn 1983/1984. Stefndu halda því fram að hann hafi verið ráðinn frá 7. desember 1983 til 11. maí 1984 og hafi þessi samningur verið munnlegur. Þeir hafi litið svo á að fyrstu 3 mánuðir samningstímans ættu að skoðast sem reynslutími, svo sem venja sé skv. kjarasamningum Verslunarmannafélags Reykjavíkur. Stefnandi hafi verið ráðinn sem aðstoðarforstjóri(sic), en aðalfararstjóri Kanaríeyjaklúbbsins á Kanaríeyjum á þessum tíma hafi verið Auður Sæmundsdóttir. Fljótlega hafi komið í ljós, eftir að stefnandi tók við starfi sínu, að hann og aðalfararstjórinn gátu ekki starfað saman. Misklíð þeirra hafi farið vaxandi er á leið og hafi því orðið að kalla stefnanda heim.

Stefnanda hafi ekki verið sagt upp störfum, heldur einungis kallaður heim til Íslands. Hafi stefnanda verið tilkynnt að halda yrði farþegum utan við deilumál þau er upp voru komin milli hans og aðalfararstjóra Kanaríklúbbsins. Hafi þetta verið forsenda þess, að stefnandi héldi áfram störfum á vegum stefndu.

Þessum tilmælum hafi stefnandi ekki sinnt og hafið undirskriftasöfnun meðal farþega, auk þess sem hann hafi haft uppi áróður gegn stefndu.

Með framferði sínu hafi stefndu talið að stefnandi hefði fyrirgert rétti sínum til frekari starfa á vegum þeirra. Stefnanda hafi þó verið greidd laun til 7. febrúar 1984 sbr. dskj. nr. 16. Hafi hann tekið við greiðslu þessari og kvittað fyrir móttöku án athugasemda.

Byggja stefndu á því að stefnandi hafi fengið fullt uppgjör fyrir vinnu þá er hann lét þeim í té. Stefnandi hafi verið ráðinn til reynslu í 3 mánuði, og svo sem tíðkanlegt sé sbr. ákvæði í kjarasamningi VR. o.fl. gr. 12.1.1., en skv. þeirri grein beri að skoða fyrstu 3 mánuðina sem reynslutíma og á þeim tíma sé uppsagnarfrestur af beggja hálfu ein vika. Stefnandi hafi

verið leystur frá skyldum sínum þann 17. janúar 1984 á Kanaríeyjum og komið heim þann 25. janúar 1984 og hafi fengið greidd laun sbr. dskj. nr. 16, til 7. febrúar 1984. Hann hafi þannig fengið fullt uppgjör á launum sínum hjá stefndu.

Varakröfu sína styðja stefndu sömu rökum og að ofan greinir. Auk þess mótmæla þeir kröfugerð stefnanda. Svo sem fram komi í kröfugerðinni sé kröfugerðin gengistryggð, þ.e. niðurstöðutala og stefnufjárhæð málsins sé byggð á sölugengi peseta í febrúar 1984. Þeir mótmæla alfarið slíkri reikningsaðferð. Þá mótmæla þeir sérstaklega greiðslu dagpeninga. Telja þeir að stefnandi eigi ekki rétt á slíkum greiðslum þar sem þeir séu ætlaðir honum til að standa undir kostnaði sem hann hafi af dvöl á erlendri grund fjarri heimili sínu og sé því ekki hluti launa. Kröfu stefnanda um húsaleigu mótmæla þeir alfarið.

Stefnandi hefur komið fyrir dóm svo og fyrirvarsmenn stefndu, Karl Sigurhjartarson, framkvæmdastjóri Úrvals og Kolbeinn Pálsson, sölustjóri Flugleiða.

Álit dómsins:

Aðilar eru sammála um að stefnandi hafi verið ráðinn munnlega tíma- bundnum samningi til að annast aðstoðarfararstjórn á Kanaríeyjum frá 7. desember 1983 til 11. maí 1984. Samkvæmt framburði fyrirvarsmanna stefndu, þeirra sem fyrir dóminn hafa komið, eru fararstjórar erlendis ekki ráðnir samkvæmt kjarasamningi stéttarféлага heldur gerður starfssamningur við hvern þeirra um sig. Gegn andmælum stefnanda er það ósannað hvort heldur að honum hafi verið skýrt frá því að hann væri ráðinn til reynslu í þrjá mánuði eða að gerður hafi verið við hann samningur í þá veru. Hann mátti því búast við að vera í þjónustu stefndu fram til 11. maí 1984 bryti hann ekki gegn starfskyldum sínum gagnvart stefndu.

Vegna megnis ósamkomulags fararstjóranna treystu stefndu sér ekki til annars en að kalla stefnanda aftur til Íslands. Þetta gera þeir með telexskeyti 17. janúar 1984, sbr. dómskj. 3. Í skeytinu eru fyrirmæli til umboðsmanns stefnda á Kanaríeyjum um að segja stefnanda að koma til Íslands 25. janúar 1984 og að taka sér frí frá störfum umsvifalaust.

Kolbeinn Pálsson, fyrirvarsmaður stefndu, hefur hér fyrir dómi sagt að í skeytinu hafi verið fólgin uppsögn úr þessu starfi á vegum stefndu, en stefnandi var þó enn á launum hjá stefndu til 7. febrúar 1984. Stefndu halda því fram og hefur það verið ítrekað af Kolbeini Pálssyni hér fyrir dómi, að Kolbeinn hafi gefið stefnanda sérstök fyrirmæli um það símleiðis að halda farþegum utan við þau deilumál, sem upp voru komin milli hans og aðalfararstjórans. Stefndu hafa haldið því fram að þessu hafi stefnandi ekki hlýtt og því hafi forsendur brostið fyrir áframhaldandi störfum hans á þeirra vegum.

Í aðilaskýrslu stefnanda bls. 12 viðurkennir stefnandi að Kolbeinn hafi beðið hann að láta sem minnst á því bera að hann væri hættur og að skipta sér sem minnst af farþegunum. Stefnandi skýrir þó farþegunum ekki aðeins frá því að hann sé hættur heldur einnig frá fyrirmælum Kolbeins, útvegar pappír til undirskriftarsöfnunar og fær telexskeytið frá umboðsmanninum til þess að sýna fram á það sem hann kallar uppsögn án tilgreindrar ástæðu.

Þótt í heimkvaðningu stefnanda hafi falist uppsögn úr starfi á vegum stefndu, er hann þó enn í starfi hjá stefndu meðan hann er á launum hjá þeim. Hann viðurkennir að hafa þá brotið gegn gefnum fyrirmælum vinnuveitanda síns. Hann sem fararstjóri mátti þó skilja að með því braut hann gegn mjög þýðingarmiklum starfskyldum fararstjóra. Af þessu leiðir að telja verður að stefndu hafi mátt víkja stefnanda úr starfi á þann hátt sem þeir gerðu.

Stefndu eru þannig sýknaðir af öllum kröfum stefnanda. Rétt þykir sérstaklega með tilliti til þess hversu illa stefndu gengu frá ráðningu stefnanda að hvor aðili beri sinn kostnað af málinu.

Hrafn Bragason borgardómari kvað upp dóm þennan.

D ó m s o r ð:

Stefndu, Ferðaskrifstofan Úrval hf., Ferðaskrifstofan Útsýn, Samvinnuferðir-Landsýn og Flugleiðir hf., f.h. óskráðs félags síns Kanaríklúbbsins, skulu sýknir af öllum kröfum stefnanda, Ola Flage. Hver aðila skal bera sinn kostnað af máli þessu.